

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Yksityistielle myönnettävien avustuksien perusteiden muuttamisesta

Kaupunginvaltuusto 22.05.2023 § 51
39/00.01.06/2023

Valtuutettu Snellman esitti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Allekirjoittaneet valtuuston jäsenet esitämme, että Kokkolan kaupunki tulisi välittömästi päivittää kaupunkirakennelautakunnan 11 marraskuuta 2020 annettua päätöstä liittyen yksityisteiden perusparantamiseen myönnettävien avustusten perusteista, siltä osin kuin koskee kohdassa 3 kirjaus ”Tien vaikutuspiirissä tulee olla vähintään yksi (1) pysyvästi asuttu kiinteistö ja tien pituuden kiinteistölle tulee olla vähintään 200 metriä (avustusta myönnettäessä huomioidaan vain vakituisen asumisen vaatima tien pituus)”.

Kaupunkirakennelautakunnan päätös yllä mainituista avustusten perusteista ei ole enää ajallaan eikä sovellettavissa monessa suhteessa monelle tiekunnalle ja niiden tukihakemuksille. Kaupunkirakenneautakunnan päätös perusteista ei vastaa niihin tavoitteisiin ja odotuksiin, jotka kaupungin taholta luvattiin lakimuutoksen yhteydessä yksityisteiden ylläpitäville taholle ja tuesta perusparannuksiin ja kunnossapitoon. Lakimuutoksen seurauksena valtio korotti yksityistielle myönnettävät tuet. Myös Kokkolan kaupunginvaltuusto päätti 19.09.2022 § 82 linjauksista, tarkoituksena nostaa yksityistielle myönnettäviä tukia ja yksiselitteisellä tahdonilmaisella ja kirjauksella päätöksessään, että ”vuotuisessa talousarviossa ja -suunnitelmassa varataan riittävä määräraha yksityisille tiekunnille teiden kunnossapitoon ja peruskorjauksiin.”

Konkreettisenä esimerkkinä yllä mainittujen tukien myöntämisperusteiden muutostarpeesta tulokoon mainituksi Kätö-Bergö tiekunnan valtion ja kunnan tukihakemuksien tuesta 2,9 km pituisen tieosuuden perusparantamishankkeeseen osana tiekunnan 23 km tiekunnan teistä. Kustannusarvio valtiontuen saamiselle 2,9 km:n tieosuuden perusparantamishankkeelle, joka valmistuu kesäkuussa 2023 oli 173.600 €. Tieosuudella on yksi (1) pysyvästi asuttu kiinteistö ja 204 vapaa-ajan kiinteistöjä. Ely-keskukselle ja kaupungille jätetyt tukihakemukset oli perusteltu mm; 1. tieparannustoimenpiteillä ja liikenneturvallisuuden perusteilla, 2. Kokkolan strategisen aluerakenneyleiskaavan 2040 tavoitteilla ja Ely-keskuksen alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelmassa mainituilla tavoitteilla (kehittämistarpeita ja esimerkkejä toimenpiteistä). Näissä kaavoissa ja suunnitelmissa on kirjattu mm. liikennettä, virkistysmahdollisuuksia, vaellusreittejä, luonnonläheisiä asumisympäristöjä ja asumismahdollisuuksia, vetovoimaisia maaseutu- ja saaristoelämää ja turismia koskevia tavoitteita, 3. Ab Märaskärin kiinteistölle entiselle Märaskärin merivartioasema-

alueelle hyväksytyllä ja lainvoimaisella laajennetulla ranta-
asemakaavalla, jonka tavoitteena oli mahdollistaa alueen
rakentamista ulkoiluun, majoittumiseen/vapaa-ajanalueeseen.

Alueen omistajalla on tarkoitus kehittää ympärivuotisen
turismitoimintaa ja kokous-/ tapahtumatoimintaa. Ranta-asemakaava
sisältää 2500 m² rakennusoikeutta nykyiset mukaan luettuna, ja 4.
vakituisesti asuvilla tiekunnan vaikutusalueella. Ely-keskukselle ja
kaupungille jätetyistä erityisperusteluista oheistetaan liitteenä tähän
aloitteeseen, katso liite s. 4, joka sinänsä valaisee tieosuuden
vilkasta liikennettä ja alueen saavutettavuus yleisölle.

Valtiontuki 2,9 km pituiselle tieosuudelle myönnettiin 70 %,
muodostaen maksimissaan 121.500 € yllä mainittujen perusteluiden
perusteella, vaikka tieosuudella oli vain (1) pysyvästi asuttu
kiinteistö. Ely-keskus otti ratkaisussaan huomioon kaikki
hakemuksessa esiintuodut perustelut ja erityispiirteet, kuin myös ne
204 vapaa-ajankiinteistöt sekä muut tiekunnan esiintuodut
perustelut. Tie kunta oli, samoilla perusteluilla kuin Ely-keskukselle
jätetyssä hakemuksessa, hakenut tukea Kokkolan kaupungista
keväänä 2023. Kaupunkirakennelautakunta myönsi 10.5.2023
ainoastaan 2087,57 €:n vähäpätöisen ja häpeällisen tuen. Päätös,
jota koetaan loukkaavaksi ja epäoikeudenmukaiseksi tiekunnan
osakkaille ja muille veronmaksajille Kokkolassa.

Ei sääntöä, ettei poikkeusta. Miksi kaupunki ja
kaupunkirakennelautakunta päätöksenteossään ei voi soveltaa
samankaltaista kokonaisvaltaista harkintaa ja noudattaa samat
periaatteet kuin Ely-keskus, joka kokonaisvaltaisessa harkinnassa
huomioi niin ikään kohtuullisuusperiaate kuin muut asiaolosuhteet,
erityiset olosuhteet ja perusteet omissa tukipäätöksissään. Yllä
mainitun esimerkin valossa on kiistaton tosiasia, että
kaupunkirakennelautakunnan vuoden 2020 tehty päätös tuen
myöntämisperusteista on otettava uuteen ja tarkempaan analyysiin,
keskusteluun ja päätöksentekoon poliittisella areenalla, tarpeellisten
korjausten aikaansaamiseksi myönnettävien avustusten
periaatteista. Tämä välttääkseen mainittua epäsuhta ja
epäoikeudenmukaista käsittelyä kaupungin alueella toimiville kaikille
yksityisteiden tiekunnille.

Samanaikaisesti ja yllä esiintuodun perusteella, on
kaupunkirakennelautakunnan kaupungille hyväksytyt perusteet
yksityisteiden kunnossapidolle myönnettäville avustukselle
oikaistava siltä osin, mikä koskee kirjaus ”Yksityistien
vaikutusalueella tulee olla vähintään kolme (3) ympärivuotisesti ja
vakituisesti asuttua asuntoa, avustusta myönnetään vain pysyvän
asutuksen käyttämälle tien osalle.”

Liite A § 51

Allekirjoitettu valtuustoaloite

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti merkitä aloitteen pöytäkirjaansa ja saattaa
sen kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Valmistelija: infrapäällikkö Visa Wennström

Valtuutettu Hans Snellman on jättänyt 11 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen kaupunginvaltuuston kokouksessa 22.5.2023 § 51. Aloitteessa esitetään, että Kaupunkirakennelautakunnan 11.11.2020 annettua päätöstä tulisi päivittää kohdan 3 kirjauksen osalta ” Tien vaikutuspiirissä tulee olla vähintään yksi (1) pysyvästi asuttu kiinteistö ja tien pituuden tulee olla vähintään 200 metriä (avustusta myönnettäessä huomioidaan vain vakituisen asumisen vaatima tien pituus)”

Tehtyjen selvitysten perusteella kuntien myöntämä avustus huvilateille on harvinaista. Pääsääntöisesti avustuksia myönnetään yksityisteille vain vakituisen asutuksen osuudelle, tai tieosuuksille, joissa on yritystoimintaa.

Valtion avustus huvila- ja/ metsäteille (huvilateiden varsilla on usein myös metsäomaisuutta) perustuu huoltovarmuuteen, mutta kunnat katsovat, että huvila-asutukselle johtava tie, palvelee lähinnä vapaa-ajan toimintaa ja siten valtion myöntämä avustus riittää ja loppu rahoitus kuuluu huvila-asutuksen omavastuuosuuteen, joka kerätään yksikkömaksuilla tieosakkailta.

On myös kuntia, jotka eivät maksa yksityisteiden peruskorjausavustuksia lainkaan, vaan ainoastaan kunnossapitoavustuksia ja niitäkin ainoastaan vakituisen asutuksen teille.

Yksityistieavustukset ovat jatkossakin syytä kohdentaa teille, joilla on vakituista asutusta. Kyse on ihmisten jokapäiväisen liikkumisen ja heidän palvelujensa saavutettavuuden turvaamisesta. Tällaiset yksityistiet ja vähäliikenteiset maantiet palvelevat usein myös yritystoimintaa sekä maa- ja metsätaloutta.

Pelkästään elinkeinoja, kuten metsätaloutta palvelevia metsäteitä ja metsätalouden muuta edistämistä varten mahdollisesti tarvittavat avustukset on kuitenkin samoin kuin vapaa-ajan asutusta, ulkoilua tms. vapaa-ajan harrastusta palvelevat tiet syytä pitää erillään yksityisteiden rahoituksesta ja käsitellä osana elinkeinon tai vapaa-ajan käytön tukemista, sillä näiden teiden käyttötarkoitus ja avustusten myöntämisperusteet ja tavoitteet ovat erilaisia kuin vakituisen asutuksen yksityisteillä.

Peruskorjaukseen varattavaa määrärahaa on vaikea arvioida talousarviota tehtäessä, kun avustushakemukset tulevat vasta

budjettivuoden keväällä. Peruskorjausavustukseen on varattu aikaisemmissa talousarvioissa 30 000€. Summaa voidaan poliittisella päätöksellä talousarviota laadittaessa kasvattaa. Toisaalta avustukset maksetaan vasta, kun peruskorjaustyö on suoritettu ja kustannukset ovat muodostuneet, joten avustus maksetaan loppuvuodesta ja mikäli kuluvan vuoden raha ei riitä, niin avustuksen maksu voidaan siirtää seuraavan vuoden budjettiin tai valtuusto myöntää lisämäärärahan avustuksen maksamiseksi.

Kaupunkiympäristöjohtaja

Kaupunkirakennelautakunta päättää

1. kaupunkirakennelautakunnan 11.11.2020, §129 perusteita peruskorjausavustusten jakamiseksi ei ole tarvetta muuttaa.
2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun selvityksen tiedoksi
3. katsoo aloitteen tulleen käsitellyksi.

Käsittely

Jäsen Brandt esitti, että asia siirretään uuteen valmisteluun. Jäsen Kivilehto kannatti esitystä.

Koska oli tullut pohjaesityksestä poikkeava esitys, tuli suorittaa äänestys. Pohjaesitys oli JAA ja jäsen Brandtin esitys oli EI.

Pohjaesitys JAA sai seitsemän (7) ääntä ja jäsen Brandtin esitys sai kaksi (2) ääntä.

Näin pohjaesityksestä tuli lautakunnan päätös.

Liite A § 107 Äänestyslista

Päätös

Kaupunkirakennelautakunta päätti

1. kaupunkirakennelautakunnan 11.11.2020, §129 perusteita peruskorjausavustusten jakamiseksi ei ole tarvetta muuttaa
2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun selvityksen tiedoksi
3. katsoo aloitteen tulleen käsitellyksi.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto

1. merkitsee aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet tiedoksi
2. katsoo aloitteen tulleen käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.